

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հիմնադրամի հոգաբարձուների
 խորհրդի 11-05-2022 թ. որոշմամբ
 «ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱԶԱԿՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»
 Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
 հիմնադրամի 2023 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱԶԱԿՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԱՐԱԲԿԻՐ ԱՐԱԲԿԻՐ ԹԱՂԱՄԱՍ ԶՐԱՇԱՏ 92-29 չկա	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.00218	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2003-11-10	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	00081855	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)93169977	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	www.esfarmeria.org	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	general@bfo.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
Տիգրան Գևորգյան		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
Վահան Սարգսյան		
Արտեմ Խարազյան		
Տիգրան Գևորգյան		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Աստղիկ Պատյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	1	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը	0	
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ	0	
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր	Արթիկի համայնք/ ԵՄ ծրագրի համաֆինանսավորում	0
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր	ԵՄ-ն Հայաստանի կայուն էներգետիկայի համար	0
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		

9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվությունները/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
ԵՄ-ն Հայաստանի կայուն էներգետիկայի համար	372,000	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	372,000	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	372,000	

Նշումներ՝

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 30 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

**«ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱԶԱԿՑՄԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

2022 և 2023թ.

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

Երևան-2024

Բովանդակություն

<i>Անկախ աուդիտորի եզրակացություն</i>	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Գործունեության արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Ձուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
2022 և 2023թթ. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	10

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամի (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. և առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունները, այդ ամսաթվերին ավարտվող տարիների գործունեության արդյունքների մասին հաշվետվությունները, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունները, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթների ամփոփագիրը:

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Հիմնադրամի՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. և առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. ֆինանսական վիճակը և այդ ամսաթվերին ավարտվող տարիների գործունեության արդյունքներն ու դրամական հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ-ներ) համապատասխան:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս հաշվետվության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների այս աուդիտի նկատմամբ կիրառելի անկախության և էթիկայի պահանջներին համապատասխան, և մենք կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ այդ պահանջներին և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք համոզված ենք, որ մեր ձեռք բերած աուդիտորական ապացույցները բավարար են ու համապատասխան, որպեսզի հիմք ապահովեն մեր կարծիքի համար:

Այլ հանգամանք

Հիմնադրամի 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններն աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, որն այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ 2022թ. նոյեմբերի 11-ին արտահայտել է չձևափոխված կարծիք:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հիմնադրամի գործադիր ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար և այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որը ղեկավարությունն անհրաժեշտ կհամարի էական անճշտություններից (թե՛ սխալի, թե՛ խարդախության արդյունքում առաջացող) զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման հնարավորություն ընձեռելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ գործադիր ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում

բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է կամ լուծարելու Հիմնադրամը, կամ դադարեցնելու դրա գործունեությունը, կամ էլ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը պատասխանատու է Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակներն են՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում այն մասին, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացող էական անճշտություններից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՆ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի գոյություն ունեցող էական անճշտությունը: Անճշտություններ կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն օգտագործողների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՆ-ներին համապատասխան իրականացվող աուդիտի մաս՝ մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև՝

- նույնականացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտության ռիսկերը, այդ ռիսկերից ելնելով նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են ապահովում մեր կարծիքի համար: Խարդախությունից առաջացող էական անճշտության չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալից առաջացողինը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, խեղաթյուրումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության համակարգի մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների ու կից բացահայտումների հիմնավորվածությունը:
- եզրահանգում ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն կապված դեպքերի կամ պայմանների հետ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մենք պետք է մեր աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, այդպիսի բացահայտումների ոչ համապատասխան լինելու դեպքում, ձևափոխենք մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են ընդհուպ մինչև մեր աուդիտորի եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ,

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծան.	31.12.2023թ.		31.12.2021թ.
		31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	(վերաներկայացված)
Ակտիվներ				
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ		539	434	76
Ոչ նյութական ակտիվներ		275	161	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		107	79	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		921	674	76
Ընթացիկ ակտիվներ				
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	6	13,107	11,656	22,138
Դրամական միջոցներ	7	47,421	4,153	6,628
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		60,528	15,809	28,766
Ընդամենը ակտիվներ		61,449	16,483	28,842
Պարտավորություններ և զուտ ակտիվներ				
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ				
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	8	433	596	76
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		433	596	76
Ընթացիկ պարտավորություններ				
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	9	11,954	-	22,089
Կարճաժամկետ վարկեր	10	7,257	15,000	-
Կապակցված կողմերից ստացված փոխառություններ	11	-	3,346	6,166
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		2,242	37	337
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	36,647	4,725	6,780
Ընթացիկ պահուստներ	13	594	441	1,315
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		58,694	23,549	36,687
Զուտ ակտիվներ				
Կուտակված արդյունք		2,322	(7,662)	(7,921)
Ընդամենը զուտ ակտիվներ		2,322	(7,662)	(7,921)
Ընդամենը պարտավորություններ և զուտ ակտիվներ		61,449	16,483	28,842

 Գործադիր տնօրեն
 Աստղինե Պասոյան

 Գլխավոր հաշվապահ
 Գայանե Ղարիբջանյան

4 սեպտեմբերի 2024թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող 10-ից 30-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ

Գործունեության արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Եկամուտ				
Շնորհներից եկամուտ	14	372	78,578	279,476
Ծառայությունների մատուցումից հասույթ	15	91,448	15,997	10,786
Տոկոսային եկամուտ		-	148	134
Այլ եկամուտներ		266	-	-
		<u>92,086</u>	<u>94,723</u>	<u>290,396</u>
Ծախսեր				
Աշխատակիցների հատուցումներ և ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի ծախսեր		(69,726)	(28,655)	(17,358)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		(389)	(807)	(322)
Շինարարական ծախսեր	16	-	(50,822)	(247,896)
Վարձակալություն		(2,117)	(2,616)	(3,533)
Ենթադրամաշնորհային ծախսեր	17	-	(1,709)	(1,761)
Խորհրդատվական ծախսեր		(1,725)	(5,100)	(15,214)
Ֆինանսական ծախսեր		(1,285)	(623)	-
Այլ ծախսեր		(5,572)	(3,761)	(2,660)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)		890	(450)	(5,413)
		<u>(79,924)</u>	<u>(94,543)</u>	<u>(294,157)</u>
Արդյունք մինչև հարկերը				
		<u>12,162</u>	<u>180</u>	<u>(3,761)</u>
Շահութահարկի գծով եկամուտ (ծախս)	18	(2,178)	79	(337)
Տարվա արդյունք		<u>9,984</u>	<u>259</u>	<u>(4,098)</u>

Գործադիր տնօրեն
Աստղիկե Պատյան

Գլխավոր հաշվապահ
Գայանե Ղարիբջանյան

Գործունեության արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող՝ 10-ից 30-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Էներգատեսչության աջակցման» Հիմնադրամ

Ձուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2021թ.	(3,823)	(3,823)
Տարվա արդյունք (վերաներկայացված)	(4,098)	(4,098)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ. (վերաներկայացված)	(7,921)	(7,921)

Հազար դրամ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ. (վերաներկայացված)	(7,921)	(7,921)
Տարվա արդյունք	259	259
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	(7,662)	(7,662)

Հազար դրամ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	(7,662)	(7,662)
Տարվա արդյունք	9,984	9,984
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,322	2,322

 Գործադիր տնօրեն
 Աստղիկե Պատկան

 Գլխավոր հաշվապահ
 Գայանե Ղարիբջանյան

Ձուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող՝ 10-ից 30-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Էջ 8' 30-ից

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

	2023թ.	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Տարվա արդյունք	9,984	259	(4,098)
Ճշգրտումներ՝			
Շնորհներից եկամուտ	(372)	(78,578)	(279,476)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	389	807	322
Շահութահարկի գծով եկամուտ (ծախս)	2,178	(79)	337
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)	(890)	450	5,413
Ֆինանսական ծախսեր	1,285	623	-
Պահուստի առաջացում/(հակադարձում)	153	(874)	(827)
Այլ ծախսեր	760	-	-
Գործառնական արդյունք նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	13,487	(77,392)	(278,329)
Դեբիտորական պարտքերի և կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն			
Դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(1,451)	10,482	(22,128)
Կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	31,922	(2,055)	2,786
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցներ	43,958	(68,965)	(297,671)
Շնորհներից ստացված դրամական միջոցներ և այլ շարժեր, զուտ	11,954	55,682	23,000
Վճարված շահութահարկ	-	(300)	-
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր	55,912	(13,583)	(274,671)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Ստացված/(մարված) փոխառություններ, զուտ	(3,346)	(2,820)	60
Ստացված/(մարված) վարկեր, զուտ	(7,743)	15,000	-
Տոկոսների մարում	(1,285)	(623)	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր	(12,374)	11,557	60
Դրամական միջոցների մնացորդների զուտ աճ/(նվազում)	43,538	(2,026)	(274,611)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ դրամական միջոցների գծով	(270)	(449)	(5,413)
Դրամական միջոցների մնացորդն առ 1 հունվարի	4,153	6,628	286,652
Դրամական միջոցների մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	47,421	4,153	6,628

Գործադիր տնօրեն
Աստղիտ Պասոյան

Գլխավոր հաշվապահ

Գայանե Ղարիբջանյան

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմված է ըստ հիմնադրամի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող՝ 10-ից 30-րդ էջերում ներկայացված կից ծանուցագրությունների հետ մեկտեղ:

2022 և 2023թթ. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամը (այսուհետ՝ «Հիմնադրամ») ստեղծվել է 2003թ.-ին հիմնադիրների կամավոր գույքային վճարների հիման վրա և անդամություն չունեցող, շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Հիմնադրամի հիմնադիրներն են՝ Ռոբերտ Խարազյանը, Լևոն Եղիազարյանը և Տիգրան Գնունին:

Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինն է Հոգաբարձուների խորհուրդը: Խորհուրդը կազմված է երեք անդամներից, որոնք նշանակվում են ի պաշտոնե:

Խորհրդի կազմը	
մինչև 3 դեկտեմբերի 2023թ.	2023թ. դեկտեմբերի 20-ից հետո
Խորհրդի նախագահ՝ Ռոբերտ Խարազյան (մահացել է 2023թ. դեկտեմբերի 3-ին)	Խորհրդի նախագահ՝ Վահան Սարգսյան
Խորհրդի անդամ՝ Տիգրան Գնունի	Խորհրդի անդամ՝ Տիգրան Գնունի
Խորհրդի անդամ՝ Վահան Սարգսյան	Խորհրդի անդամ՝ Արտեմ Խարազյան

Հիմնադրամն իրականացնում է՝

- գործարար խորհրդատվություն,
 - ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացների անցկացում,
 - բիզնես ծրագրերի մշակում,
 - էներգախնայողության նախագծերի իրականացում,
 - ուսումնասիրությունների և հրատարակչության իրականացում,
 - գիտական գրքերի և նյութերի ցուցահանդես-վաճառքի կազմակերպում և անցկացում:
- Հիմնադրամի գործունեության նպատակներն են.

- նպաստել էներգիայի արդյունավետ օգտագործմանն ու կառավարմանը,
- աջակցել վերականգնվող էներգիայի զարգացմանը,
- հանրությանը տեղեկացնել էներգախնայողության առավելությունների վերաբերյալ,
- աջակցել էներգախնայողության և էներգետիկ աղբյուրների արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ քննարկումների կազմակերպմանն ու անցկացմանը,
- աջակցել համատիրությունների կայացմանը,
- աջակցել համայնքների և քաղաքացիների ունակությունների բարձրացմանը՝ էներգախնայողական միջոցառումներ կազմակերպելու և կիրառելու, ինչպես նաև բնապահպանական ծրագրերի իրականացման բնագավառներում:

Հիմնադրամի աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2022թ. և 2023թ. կազմել է 1 մարդ (2021թ.՝ 1 մարդ):

Հիմնադրամը գրանցված է հետևյալ հասցեում՝ Ջրաշատ 92, քն. 29, ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն:

**«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

2. Պատրաստման հիմքերը և ստորագրումը

2.1. Հայտարարություն համապատասխանության մասին

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին («ՖՀՄՍ») համապատասխան: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով Հիմնադրամի ղեկավարության այն գնահատման վրա, որ Հիմնադրամը չունի մտադրություն կամ պատճառ կամ անհրաժեշտություն կանխատեսելի ապագայում իր գործունեությունը դադարեցնելու կամ էականորեն կրճատելու, և անընդհատության հիմունքի կիրառումը շարունակում է տեղին լինել:

Ներկայումս ՖՀՄՍ-ները չեն պարունակում հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման վերաբերյալ հատուկ ուղեցույցներ՝ շահույթ չհետապնդող և ոչ կառավարական կազմակերպությունների համար: Եթե ՖՀՄՍ-ները չեն տալիս ուղղություն շահույթ չհետապնդող ոլորտի կազմակերպություններին հատուկ գործարքների հաշվառման վերաբերյալ, ապա հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը պետք է հիմնվի ՖՀՄՍ-ների ընդհանուր սկզբունքների վրա՝ համաձայն Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԻ) «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքների» :

2.2. Չափման հիմունքը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների, որոնց սկզբնական և հետագա չափումները համապատասխանաբար իրականացվում են իրական արժեքի հիմունքով:

2.3. Ներկայացման և ֆունկցիոնալ արժույթը

ՀՀ ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար դրամը:

2.4. Ստորագրումը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2024թ. սեպտեմբերի 4-ին Հիմնադրամի Գործադիր տնօրեն Աստղինե Պասոյանի և գլխավոր հաշվապահ Գայանե Ղարիբջանյանի կողմից:

2.5. Նախորդ ժամանակաշրջանի սխալ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը հայտնաբերել է նախորդ ժամանակաշրջանին՝ 2021 թվականին վերաբերող ներկայացման սխալ: 31.12.2021թ. դրությամբ չօգտագործած արձակուրդի գծով պահուստը մեխանիկական սխալի հետևանքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ընթացիկ պարտավորությունների կազմում և գործունեության արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ Աշխատակիցների հատուցումներ և ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի ծախսեր հոդվածում գերազանցատված է եղել 2,142 հազար դրամի չափով: Վերջինիս ուղղման ազդեցությունը ներկայացված է ստորև.

Սխալի ուղղման ազդեցությունը առ 31.12.2021թ. ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա.

Հազար դրամ	2021թ. (ըստ նախկինում ներկայացվածի)	Սխալի ուղղման ազդեցությունը	2021թ. (վերաներ- կայացված)
Ընդամենը պարտավորություններ			
Ընթացիկ պահուստներ	3,457	(2,142)	1,315
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	38,829	(2,142)	36,687
Զուտ ակտիվներ			
Կուտակված արդյունք	(10,063)	2,142	(7,921)
Ընդամենը զուտ ակտիվներ	(10,063)	2,142	(7,921)

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը պարտավորություններ և զուտ ակտիվներ	28,842	-	28,842
---	--------	---	--------

Միասի ուղղման ազդեցությունը 2021թ. գործունեության արդյունքների մասին հաշվետվության վրա

Հազար դրամ	2021թ. (ըստ նախնկինում ներկայացվածի)	Միասի ուղղման ազդեցությունը	2021թ. (վերաներ- կայացված)
Ծախսեր			
Աշխատակիցների հատուցումներ և ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի ծախսեր	(19,500)	2,142	(17,358)
Ընդամենը ծախսեր	(296,299)	2,142	(294,157)
Արդյունք մինչև հարկերը	(5,903)	2,142	(3,761)
Տարվա արդյունք	(6,240)	2,142	(4,098)

Միասի ուղղումը ազդեցություն չի թողել զուտ դրամական հոսքերի և գործառնական զուտ դրամական հոսքերի վրա, այնուամենայնիվ ազդեցություն է թողել գործառնական դրամական հոսքի հաշվարկի երկու տողի վրա՝

տարվա արդյունքը ավելացել է, իսկ պահուստի առաջացում/(հակադարձում) հողվածը նվազել է 2,142 հազար դրամի չափով:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1. Ընտրիչներ և նվիրատվություններ

Ընտրիչները Հիմնադրամին ռեսուրսների փոխանցման տեսքով միջազգային կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող օգնություն են՝ Հիմնադրամի գործառնական գործունեությանը վերաբերող որոշակի պայմաններին անցյալում կամ ապագայում համապատասխանության դիմաց: Սակայն, եթե ստացված միջոցներին (ռեսուրսներին) կից՝ Հիմնադրամի գործառնական գործունեությանը վերաբերող որոշակի, կոնկրետ պայմաններ առկա չեն (օրինակ՝ տրամադրվել են Հիմնադրամի ընդհանուր գործառնական, կանոնադրական նպատակներով օգտագործվելու համար), ապա միջոցների այդպիսի ստացումը չի դիտվում որպես շնորհ, այլ դիտվում է որպես նվիրաբերություն կամ նվիրատվություն՝ կախված այլ համապատասխան հանգամանքներից:

Ընտրիչները չեն ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրանց կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհները ստացվելու են:

i. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները նրանք են, որոնց հիմնական պայմանն այն է, որ Հիմնադրամը գնի, կառուցի կամ այլ կերպ ձեռք բերի ոչ ընթացիկ ակտիվներ: Դրանք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկ հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ դրամային ակտիվի ձևով ստացված շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են անվանական արժեքով, իսկ նման արժեքի բացակայության դեպքում՝ գնահատված իրական արժեքով և սխտեմատիկ հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում կամ այդ ակտիվի սպառումից առաջացող օգուտներին զուգընթաց:

ii. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

**«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Շնորհները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ակտիվներին վերաբերող, համարվում են եկամուտներին վերաբերող: Դրանք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Հիմնադրամը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները:

iii. Նվիրատվություններ

Նվիրատվությունները և առանց կոնկրետ պայմանների տրված նվիրաբերությունները որպես եկամուտ են ճանաչվում դրանց ստացման պահին:

3.2. Գնորդների հետ պայմանագրերից և այլ հասույթ

Հասույթը ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամի սովորական գործունեությունից առաջացող եկամուտն է, այսինքն տնտեսական օգուտների ավելացումն է (ակտիվների ներհոսքի կամ աճի կամ պարտավորությունների նվազման տեսքով), որը հանգեցնում է զուտ ակտիվների աճին: Հասույթ չի համարվում շնորհներից և նվիրատվություններից ստացված եկամուտը:

Գնորդների հետ պայմանագրերից հասույթը Հիմնադրամը ճանաչում է, երբ բավարարվում են կատարման ենթակա պարտականությունները: Կատարման ենթակա պարտականությունները գնորդի հետ պայմանագրում նախատեսված խոստում են՝ փոխանցելու որոշակի ապրանքներ կամ ծառայություններ գնորդին: Կախված կատարման ենթակա պարտականության բնույթից՝ այն կարող է բավարարվել կամ ժամանակ ինչ-որ մի պահի, կամ էլ ժամանակի ընթացքում:

Հիմնադրամի սովորական գործունեության հասույթ բերող ուղղությունները, դրանց գծով կատարման ենթակա պարտականությունները և հասույթների ճանաչման պահերը նկարագրված են Ծանոթ. 15-ում:

Այնքանով, որքանով Հիմնադրամի կողմից կատարողականին համապատասխան ճանաչված հասույթը գերազանցում է գնորդի կողմից վճարված հատուցումը, Հիմնադրամը ճանաչում է «պայմանագրի գծով ակտիվ», իսկ եթե գնորդից ստացված հատուցման գումարն է գերազանցում կատարողականին համապատասխան ճանաչված հասույթը, ապա տարբերությունը ճանաչվում է որպես «պայմանագրի գծով պարտավորություն»: Գնորդից անվերապահ ստացման ենթակա հատուցումը առանձնացվում է պայմանագրի գծով ակտիվից և ներկայացվում է որպես դեբիտորական պարտք:

3.3. Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների հատուցումները ներառում են՝

- ա) աշխատավարձը,
- բ) կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները, ինչպիսիք են վճարովի տարեկան արձակուրդը և ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստը,
- գ) պարգևավճարները:

Աշխատակիցների հատուցումների այն գումարը, որն ակնկալվում է վճարել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում աշխատակիցներից ստացված ծառայության դիմաց, ճանաչվում է՝ ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո, և բ) որպես ծախս, բացառությամբ, երբ որևէ ստանդարտով պահանջվում կամ թույլատրվում է այդ հատուցումների ներառումը որևէ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մեջ: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների գումարը, ապա Հիմնադրամն այդ գերազանցումը ճանաչում է որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս) այնքանով, որքանով այդ կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների նվազման կամ դրամական միջոցների վերադարձի:

Հիմնադրամն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները՝ կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով (ինչպիսին է վճարովի ամենամյա արձակուրդը) ճանաչում է, երբ աշխատակիցները մատուցում են ծառայություն, որն ավելացնում է ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նրանց իրավունքը: Կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ

2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

գծով ակնկալվող ծախսումները չափվում են այն լրացուցիչ գումարով, որը Հիմնադրամն ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

Հիմնադրամը պարզազանգվածների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է, երբ՝ ա) այն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և բ) պարտականությունը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել: Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամը պարտականության կատարումից խուսափելու որևէ իրատեսական հնարավորություն չունի:

3.4. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ, և միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է գնման գինը, ներառյալ՝ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը, հանած առևտրային զեղչերը և արտոնությունները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսումները:

Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը հիմնական միջոցի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն, երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

○ Մեքենաներ և սարքավորումներ	1-6 տարի
○ Արտադրական, տնտեսական գույք	1-8 տարի
○ Համակարգչային տեխնիկա	1 տարի
○ Այլ հիմնական միջոցներ	1-8 տարի

3.5. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ ակտիվին վերագրելի ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Հիմնադրամ, և ակտիվի արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հիմնադրամի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, դրանք չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 1 տարի արտոնագրի համար:

3.6. Վարձակալություն

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը, որպես վարձակալ, ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն, բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի.

- ա) բոլոր կարճաժամկետ (12 ամիսը չգերազանցող ժամկետով) վարձակալությունների (ներառյալ այն վարձակալությունները, որոնց մնացորդային ժամկետը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ չի գերազանցում 12 ամիսը) և
- բ) բոլոր այն վարձակալությունների, որոնց դեպքում վարձակալության առարկա ակտիվը փոքրարժեք է (այսինքն՝ դրա արժեքը նոր վիճակում չի գերազանցում 2.5 միլիոն դրամը):

Վերը «ա» և «բ» ենթակետերում նշված վարձակալությունների գծով վարձակալական վճարները ճանաչվում են ծախս գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Մեկնարկի ամսաթվին վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքի կիրառմամբ, եթե այդ դրույքը հեշտությամբ որոշելի է: Հակառակ դեպքում՝ կիրառվում է վարձակալի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները բաղկացած են վարձակալության ժամկետի ընթացքում հիմքում ընկած ակտիվի օգտագործման իրավունքի գծով հետևյալ վճարումներից, որոնք մեկնարկի ամսաթվին դեռևս վճարված չեն.

- ա) հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսում,
- բ) վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից,
- գ) գումարները, որոնք ակնկալվում է վճարել վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո,
- դ) գնման ընտրանքի իրագործման գին, եթե վարձակալը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ ընտրանքը, և
- ե) վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է վարձակալի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու ըտրանքի իրագործումը:

Մեկնարկի ամսաթվից հետո, վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է՝

- ա) ավելացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ տոկոսը,
- բ) նվազեցնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վճարված վարձավճարները, և
- գ) վերաչափելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վերանայումները կամ վարձակալության վերափոխումները:

Յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ չներառված վարձակալության փոփոխուն վճարումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ պայմանը:

3.7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամական միջոցները և բանկերում բացված հաշվարկային հաշիվները:

3.8. Արտարժույթային գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Հիմնադրամի համար գործառնական արժույթից

տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

3.9. Ֆինանսական գործիքներ

(i) Սկզբնական ճանաչումը և չափումը

Հիմնադրամը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած, այն դեպքում, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ. գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս կամ շուկայականից ցածր տոկոսով տրամադրած կամ ստացած փոխառությունները, երկարաժամկետ դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտքերը չափվում են ոչ թե անվանական արժեքով, ոչ թե այդ պահին տրված կամ ստացված հատուցման չափով, այլ իրական արժեքով, որը որոշվում է դրանց գծով պայմանագրային ապագա դրամական հոսքերը զեղչելով՝ կիրառելով համապատասխան ժամկետայնության և ռիսկայնության գործիքների համար գերակշռող շուկայական տոկոսադրույքները: Սկզբնական չափման համար որոշված իրական արժեքի և տրված կամ ստացված հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ, երբ դա պետական շնորհի մաս է կազմում, որի դեպքում կիրառվում են «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» ՀՀՄՍ 20-ով սահմանված մոտեցումները:

(ii) Ապաճանաչումը

Հիմնադրամն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

- ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (լրանում է ուժի մեջ լինելու ժամկետը). կամ
- բ) այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը ստորև շարադրվածին համապատասխան որակվում է որպես ապաճանաչման պայմանները բավարարող:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում, կամ ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակումը պետք է հաշվառվի որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) պետք է հաշվառվի որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական

**«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

պարտավորության ճանաչում:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամական ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Հեղազա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո տրամադրած և ստացած փոխառությունները, ավանդները, դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունքային տոկոսադրույքի մեթոդը: Կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը սովորաբար չափվում են անվանական գումարով: Ցպահանջ պարտավորությունները չափվում են այն գումարով, որով ենթակա են մարման պահանջը ներկայացվելու դեպքում:

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնադրամն այլ կազմակերպությունների բաժնային գործիքներում (բաժնետոմսերում) ներդրումներ չունի:

(iv) Արժեքի կում

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների (բացի «Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» դասակարգվածներից) և պայմանագրերի գծով ակտիվների համար Հիմնադրամը ճանաչում է ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) պահուստ՝ այդ ակտիվների սկզբնական ճանաչման պահին, ինչպես նաև յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ԱՊԿ պահուստը չափվում է 12-ամսյա ժամանակաշրջանում ակնկալվող պարտքային կորուստների մեծությամբ: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո որևէ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, ապա այդ ֆինանսական ակտիվի գծով ԱՊԿ պահուստը չափվում է մինչև մարումը մնացած ամբողջ ժամանակաշրջանում ակնկալվող պարտքային կորուստների մեծությամբ: ԱՊԿ-ն պարտքային կորուստների՝ հավանականություններով կշռված գնահատականն է: Պարտքային կորուստները չափվում են որպես բոլոր դրամական պակասությունների (այսինքն՝ գործիքի պայմաններին համաձայն Հիմնադրամին հասանելիք դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի միջև տարբերությունը, որոնք Հիմնադրամն ակնկալում է ստանալ) ներկա արժեք՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի արդյունքային տոկոսադրույքով: ԱՊԿ պահուստը և դրա հետագա փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: ԱՊԿ պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է որպես համապատասխան ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի նվազեցում:

3.10. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Հիմնադրամն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունն էական է, ապա պահուստի գումարն իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք ակնկալվում է, որ կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Զեղչման դրույքն այն դրույքն է՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չի արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականն արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է: Պահուստն օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

3.11. Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

4. Գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է Հիմնադրամի ղեկավարությունից կատարել գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների, պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գումարների վրա և հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների ու ծախսերի մեծության վրա: Գնահատումները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա՝ ներառյալ ապագա իրադարձությունների սպասումները, որոնք ողջամիտ են որոշակի հանգամանքներում: Այնուամենայնիվ, այս ենթադրությունների և գնահատականների վերաբերյալ անորոշությունը կարող է բերել այնպիսի հետևանքների, որոնք կպահանջեն հետագայում ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական փոփոխություններ:

4.1. Հարկային օրենսդրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային օրենսդրության համապատասխանությունը մեկնաբանությունների առարկա է հանդիսանում, որոնք կատարվում են հարկային մարմինների կողմից: Հիմնադրամի անորոշ հարկային վիճակը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում վերագնահատվում է ղեկավարության կողմից: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները որոշվում են ղեկավարության կողմից այն չափով, որ չառաջանան հարկային մարմինների կողմից լրացուցիչ պահանջներ հարկերի գծով:

Գնահատականները հիմնված են հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունների և ցանկացած հայտնի դատարանի կամ այդ հարցերի գծով իրավասու մարմնի որոշման վրա, որոնք ընդունվել են կամ էականորեն ընդունվել են մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանը: Տուգանքների, հարկերի (բացի շահութահարկից) գծով պարտավորությունները ճանաչվում են հաշվետու ժամանակաշրջանում՝ պարտավորությունը լուծելու համար անհրաժեշտ ծախսումների գծով ղեկավարության լավագույն գնահատականի հիման վրա:

4.2. Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Իր սովորական գործունեության ընթացքում Հիմնադրամն իրականացնում է գործարքներ կապակցված կողմերի հետ: Հիմնադրամը կիրառում է մասնագիտական դատողություն կապակցված կողմերի բացահայտման ուղղությամբ: Գնահատումն իրականացնելու համար Հիմնադրամը պարբերաբար հետևում է հոգաբարձուների խորհրդի անդամների նշանակալի մասնակցությանն այլ կազմակերպությունների կապիտալում, ինչպես նաև վերլուծում է յուրաքանչյուրի հետ գործարքի ծավալները:

4.3. Գնորդի հետ պայմանագիր թե դրամաշնորհ

Հիմնադրամը դատողություններ է կիրառում՝ դրամաշնորհի պայմանագրերը որպես «գնորդի հետ պայմանագիր» կամ որպես «պետական շնորհ» դասակարգելիս և համապատասխանաբար հաշվառելիս: Միջազգային կազմակերպություններից ստացված դրամաշնորհը կարող էր դասակարգվել

որպես «գնորդի հետ պայմանագիր» և նույնականացնել դրա ներքո տրամադրվելիք առանձին ծառայությունները՝ արևային ֆոտո-վոլտային կայանների տեղադրում ՀՀ համայնքներում և այլն: Այնուամենայնիվ, դրամաշնորհը տրամադրվում է ըստ բնույթի (աշխատավարձ, շինարարական ծախսեր և այլն) դասակարգված ծախսերը ֆինանսավորելու նպատակով (ըստ նպատակի չծախսված գումարը ենթակա է վերադարձման), և հատուցման ընդհանուր գումարի վերագրումը առանձին նույնականացվող ծառայություններին կլինեք խիստ սուբյեկտիվ: Ելնելով այդ նկատառումներից, դրամաշնորհը հաշվառվել է որպես պետական շնորհ, այլ ոչ թե որպես ծառայության մատուցում: Այլընտրանքային մոտեցումը ազդեցություն չէր թողնի շահույթի կամ վնասի մեծության վրա, պարզապես՝ եկամուտների վերաբերող շնորհի գումարի փոխարեն նույն մեծությամբ ավել կլինեք ծառայությունների մատուցումից եկամուտի ցուցանիշը (տե՛ս ծանոթ. 14 և 15):

5. Նոր կամ փոփոխված ՖՀՄՍ-ներ

5.1. Նոր կամ փոփոխված ստանդարտների և մեկնաբանությունների կիրառում

Ստորև նկարագրված են ստանդարտների որոշ փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտել և Հիմնադրամի կողմից կիրառվել են 2023թ. հունվարի 1-ից: Նույն ամսաթվից ուժի մեջ են մտել նաև այլ ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք կամ կիրառելի չեն եղել, կամ ազդեցություն չեն ունեցել Հիմնադրամի վրա:

- «Պարտավորությունների ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգումը. փոփոխություններ «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ՀՀՄՍ 1-ում.» (հրապարակվել է 2020թ. հունվարի 20-ին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Սրանով հստակեցվել են անորոշ մարման (կատարման) ժամկետ ունեցող պարտավորությունների ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման հետ կապված հարցեր: Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չի ունեցել, քանզի հստակեցված մոտեցումը համընկնում է համբուր կիրառվողի հետ:
- «Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանումը. փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում.» (հրապարակվել է 2021թ. փետրվարին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխություններով մասնավորապես հանվել է հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխության սահմանումը և փոխարենը սահմանվել է հաշվապահական հաշվառման գնահատումը՝ որպես ֆինանսական հաշվետվություններում պարունակվող դրամական գումար, որը ենթակա է չափման անորոշության: Այլ փոփոխություններով և լրացումներով հստակեցվում է հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների տարանջատումը: Փոփոխությունները Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել:

- «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում. փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում.» (հրապարակվել է 2021թ. փետրվարին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 1-ի նախկին տեքստում պահանջվում էր բացահայտել «Նշանակալի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»: Փոխարենը Փոփոխություններով պահանջվում է բացահայտել «հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն»: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվությունը համարվում է էական, եթե ֆինանսական հաշվետվություններում պարունակվող այլ էական տեղեկատվության հետ միասին դիտարկելով, կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ ազդեցություն կունենա ընդհանուր նշանակության ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների կողմից կայացվող որոշումների վրա: Տրամադրվում են մանրամասներ և ցուցումներ էական տեղեկատվության վերաբերյալ: Նաև սահմանվում է, որ ոչ էական տեղեկատվությունը չպետք է բացահայտվի, իսկ բացահայտվելու դեպքում

չպետք է «մշուշի» էական տեղեկատվությունը:

5.2. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Հրապարակված, սակայն սույն ֆինանսական հաշվետվություններով ծածկվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտները բերված են ստորև: Այս ցանկն այն հրապարակված ստանդարտների և մեկնաբանությունների ցանկն է, որոնք Հիմնադրամի կանխատեսումներով կօգտագործվեն իր կողմից հետագայում: Հիմնադրամը մտադիր է ընդունել դրանք այն ժամանակ, երբ այդ ստանդարտներն ուժի մեջ կմտնեն:

- «Վարձակալության գծով պարտավորությունը «Վաճառք և հեփադարձ վարձակալություն» գործարքում» Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16-ում (հրապարակվել է 2022թ. սեպտեմբերին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է՝ պայմանով, որ դա բացահայտվի: Այս փոփոխություններով պահանջվում է, որ վաճառող-վարձակալը հետադարձ վարձակալությունից առաջացող վարձակալության գծով պարտավորությունը չափի այնպես, որպեսզի հնարավոր չլինի ճանաչել վաճառքից օգուտ կամ կորուստ՝ պահպանված օգտագործման իրավունքի գծով: Առանց այս փոփոխությունների այդպիսի օգուտների կամ կորուստների ճանաչումը կարող է տեղի ունենալ վարձակալության գծով պարտավորությունների հետագա վերաչափման դեպքում:

Հիմնադրամը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանզի Հիմնադրամը մինչ այս պահը չունի «Վաճառք և հետադարձ վարձակալություն» գործարքներ:

- Փոփոխություններ «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ՀՀՄՍ 1-ում (Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ կից պայմաններով (կովենանտներով)). հրապարակվել է 2022թ. հոկտեմբերին, պարտադիր կիրառման ենթակա է 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է՝ լրացուցիչ պայմանով և բացահայտումներով:

Փոփոխությունները սահմանում են, որ պարտավորությունը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելիս պետք է հաշվի առնվեն միայն այն պայմանները (կովենանտները), որոնք պարտավոր է կազմակերպությունը բավարարել հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին կամ դրանից առաջ, որպեսզի իրավունք ունենա հետաձգելու պարտավորության մարումը հաշվետու ամսաթվից հետո առնվազն տասներկու ամսով: Այդպիսի կից պայմանները (կովենանտները) ազդում են այն բանի վրա, թե արդյոք իրավունքը գոյություն ունի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, նույնիսկ եթե համապատասխանությունը գնահատվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո:

Նաև հստակեցվում է, որ հաշվետու ամսաթվից հետո առնվազն տասներկու ամսով պարտավորության մարումը հետաձգելու իրավունքի վրա կովենանտը չի ազդում, եթե կազմակերպությունը պարտավոր է բավարարել դրան միայն հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո: Այնուամենայնիվ, եթե կազմակերպության՝ պարտավորությունների մարումը հետաձգելու իրավունքը կախված է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում պարտավորությանը կից պայմանները (կովենանտները) բավարարելուց, ապա կազմակերպությունը բացահայտում է տեղեկատվություն, որը ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին հնարավորություն է տալիս հասկանալ տասներկու ամսվա ընթացքում պարտավորությունների վերադարձելի դառնալու ռիսկը (մասնավորապես, տեղեկություններ հետևյալ պայմանների մասին՝ դրանց բնույթը, ժամկետները, հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը և փաստերն ու հանգամանքները, եթե այդպիսիք կան, որոնք ցույց են տալիս, որ կազմակերպությունը կարող է դժվարություններ ունենալ պահանջներին համապատասխանելու առումով):

Այս փոփոխությունների կիրառումը կարող է ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

«Միջազգային հարկային բարեփոխումներ. Երկրորդ հենասյան մոդելային կանոններ» Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում (իրապարակվել է 2023թ. մայիսին): Պարտադիր կիրառման ենթակա է հետահայաց կերպով 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այս փոփոխությունները վերաբերում են Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀՀԿ) կողմից հրապարակված «Երկրորդ հենասյան մոդելային կանոնները» ներդնելու նպատակով ընդունված հարկային օրենքների (ներառյալ այդ կանոններում նկարագրված տեղական նվազագույնը լրացնող հարկերի) կիրառման արդյունքում առաջացող հարկերին (որոնք կոչվում են «Երկրորդ հենասյան հարկ»): Փոփոխություններով պահանջվում է, որ որպես ստանդարտի պահանջներից բացառություն, *Երկրորդ հենասյան հարկի* հետ կապված հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չճանաչվեն և դրանց գծով տեղեկատվություն չբացահայտվի: Այնուամենայնիվ, Փոփոխություններով պահանջվում է բացահայտել այդ բացառությունը կիրառելու փաստը, ինչպես նաև *Երկրորդ հենասյան հարկի* հետ կապված ընթացիկ հարկի գծով ծախսը (եկամուտը):

Հիմնադրամը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«Մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրեր» Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում և ՖՀՄՍ 7-ում: Հրապարակվել է 2023թ. մայիսին, պարտադիր կիրառման ենթակա է հետահայաց կերպով 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է՝ պայմանով, որ դա բացահայտվի: *Մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրեր* են կոչվում այն պայմանագրերը, որ կնքում է կազմակերպությունը երրորդ անձնաց (ֆինանսավորողների) հետ, որոնց համաձայն ֆինանսավորողները վճարում են Կազմակերպության մատակարարի պարտքը, իսկ կազմակերպությունը պարտավորվում է նույն կամ ավելի ուշ ամսաթվի վճարել ֆինանսավորողին: Այս փոփոխություններով պահանջվում է կատարել մի շարք բացահայտումներ, որոնք կօգնեն օգտագործողներին հասկանալու, թե ինչ ազդեցություն են թողնում *Մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրերը* Կազմակերպության պարտավորությունների, դրամական հոսքերի և իրացվելիության ռիսկին ենթարկվածության վրա:

Փոփոխություններով ՀՀՄՍ 7-ում ավելացվել է բացահայտման նպատակ, որը սահմանում է, որ կազմակերպությունը պարտավոր է բացահայտել տեղեկատվություն մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրերի մասին, որը ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին հնարավորություն կտա գնահատել կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական հոսքերի վրա դրանց ազդեցությունը: Ի լրումն, ՖՀՄՍ 7-ը փոփոխվել է, և կազմակերպության՝ իրացվելիության ռիսկի համակենտրոնացման ենթարկվածության մասին տեղեկատվության բացահայտման պահանջների շրջանակում որպես օրինակ ավելացվել է մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրերը:

Բացահայտման նպատակին հասնելու համար կազմակերպությունից կպահանջվի ընդհանուր առմամբ բացահայտել մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրերի վերաբերյալ հետևյալը.

- ✓ համաձայնագրերի պայմանները,
- ✓ համաձայնագրերի մաս կազմող պարտավորությունների՝ կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված հաշվեկշռային արժեքը և համապատասխան տողերը,
- ✓ Հաշվեկշռային արժեքը և համապատասխան տողային հոդվածները, որոնց համար մատակարարներն արդեն վճարումներ են ստացել ֆինանսավորում տրամադրողներից,
- ✓ Վճարման ժամկետների միջակայքեր այն ֆինանսական պարտավորությունների համար, որոնք մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրերի մաս են, ինչպես նաև

համադրելի առևտրային կրեդիտորական պարտքերի համար, որոնք մատակարարների ֆինանսավորման համաձայնագրերի մաս չեն կազմում:

✓ Իրացվելիության ռիսկի մասին տեղեկատվություն:

Քանի որ Հիմնադրամը չունի մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ, չի ակնկալվում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

□ «Ներկայացումը և բացահայտումը ֆինանսական հաշվետվություններում» ՖՀՄՄ 18-ը հրապարակվել է 2024թ. ապրիլին, պարտադիր կիրառման ենթակա է հետահայաց կերպով 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է՝ պայմանով, որ դա բացահայտվի: ՖՀՄՄ 18-ը փոխարինում է «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ՀՀՄՄ 1-ին, որի հիմնական պահանջները ոչ նշանակալի տերմինային փոփոխություններով տեղափոխվել են նոր ստանդարտի մեջ: Նոր ստանդարտը ազդեցություն չի թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում եկամուտների և ծախսերի դասակարգման վրա, այլ միայն պահանջներ է սահմանում ֆինանսական հաշվետվություններում և բացահայտման գծով: Այստեղ կներկայացնենք դրանցից մի քանի ամենակարևորները.

- 1) Պահանջվում է, որ շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ներկայացվեն երկու նոր ենթահանրագումարներ՝ ա) «գործառնական շահույթը կամ վնասը» և բ) «շահույթը կամ վնասը մինչև ֆինանսավորումը և շահութահարկը»:
- 2) Բացի այդ, եկամուտներն ու ծախսերը պետք է դասակարգվեն երեք նոր կատեգորիաներում՝ գործառնական, ներդրումային և ֆինանսավորման:
- 3) Նաև պահանջվում է, որ եթե կազմակերպությունը օգտագործում է ղեկավարության կողմից սահմանված լրացուցիչ կատարողականի ցուցանիշներ (օրինակ՝ EBITDA - շահույթը մինչև տոկոսները, հարկերը, մաշվածությունը և ամորտիզացիան), ապա այդպիսի ցուցանիշները պարտադիր պետք է ներկայացվեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, միաժամանակ բացատրելով, թե ինչու են այդ ցուցանիշներն օգտագործվում և ինչպես են հաշվարկվում:

Նշենք նաև, որ ի թիվս բազմաթիվ հետևանքային այլ փոփոխությունների, «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություններ և սխալներ» ՀՀՄՄ 8-ը վերանվանվել է ՀՀՄՄ 8 «Ֆինանսական հաշվետվությունների պարաստման հիմունքները»:

Ակնկալվում է, որ նոր ստանդարտն ուղղակի ազդեցություն կունենա Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, սակայն այս փուլում այդպիսի ազդեցության գնահատական չկա:

□ «Հանրային հաշվետվականություն չունեցող դուստր կազմակերպություններ. բացահայտումներ» ՖՀՄՄ 19-ը հրապարակվել է 2024թ. մայիսին, պարտադիր կիրառման ենթակա է հետահայաց կերպով 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է՝ պայմանով, որ դա բացահայտվի: Առաջին անգամ կիրառվելու դեպքում նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի թվերը պետք է վերաներկայացվեն (բացառությամբ, երբ այս կամ մեկ այլ ստանդարտ թույլատրում է հակառակը): Կան լրացուցիչ բացահայտումների կանոններ մասնավորապես այն դեպքի համար, երբ ՖՀՄՄ 19-ը կիրառվում է վաղաժամ նախքան ՖՀՄՄ 18-ը կիրառելը: ՖՀՄՄ 19-ը սահմանում է բացահայտման պահանջներ, որոնք Հանրային հաշվետվականություն չունեցող և դուստր հանդիսացող կազմակերպությունը կարող է կիրառել՝ մյուս ՖՀՄՄ-ների բացահայտման պահանջների փոխարեն՝ պայմանով, որ նրա վերջնական կամ միջանկյալ մայր կազմակերպությունը պատրաստում է ՖՀՄՄ-ների համապատասխանող հանրության կողմից օգտագործման համար հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Չի ակնկալվում, որ ՖՀՄՄ 19-ը ազդեցություն կունենա Հիմնադրամի

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ

2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Հիմնադրամը դուստր չի հանդիսանում:

6. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Դեբիտորական պարտքեր շնորհների գծով	11,009	11,009	-
Ծառայությունների մատուցումից դեբիտորական պարտքեր	1,487	-	7,179
Տրված կանխավճարներ	551	547	14,540
Դեբիտորական պարտքեր՝ պետական բյուջեին	-	100	419
Այլ դեբիտորական պարտքեր	60	-	-
Ընդամենը	13,107	11,656	22,138

Դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Հիմնադրամի ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծան. 20.2-ում և 20.4-ում: Դեբիտորական պարտքի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն ճանաչվել՝ աննշան համարվելու պատճառով: Շնորհների գծով դեբիտորական պարտքը փաստացի ամբողջությամբ մարվել է 2024 թ. փետրվարին:

7. Դրամական միջոցներ

Հազար դրամ	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Բանկային հաշիվներ՝ ՀՀ դրամով	15,142	4,153	6,319
Բանկային հաշիվներ՝ ԱՄՆ դոլարով	20,137	-	-
Բանկային հաշիվներ՝ եվրոյով	12,142	-	-
Այլ դրամական միջոցներ	-	-	309
Ընդամենը	47,421	4,153	6,628

Դրամական միջոցների հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Հիմնադրամի ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծան. 20.2-ում և 20.4-ում: Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն ճանաչվել՝ աննշան համարվելու պատճառով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկային հաշիվներում ներառված է Յունիբանկ ԲԲԸ-ում Հիմնադրամի սեփականության իրավունքով պատկանող դրամական միջոցների գրավ՝ 1,700 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ի ապահովումն «Արթիկ արևային կայան» ՀՈԱԿ-ի պարտավորությունների կատարման: Բանկային երաշխիքը գործել է մինչև 2023 թ. ապրիլի 30-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների օգտագործման որևէ էական սահմանափակում չկա:

8. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ին	596	76	398
Շնորհների ստացում	209	1,327	-
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամտի ճանաչում	(372)	(807)	(322)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	433	596	76

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառում են շնորհատուներից անհատույց՝ որպես նվիրաբերություն ստացված հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ: Հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ակտիվներին վերաբերող շնորհներին կից չկատարված պայմաններ կամ հանձնառություններ չկան:

9. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ին	-	22,089	278,243
Շնորհների ստացում	11,954	55,682	23,000
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից եկամտի ճանաչում	-	(77,771)	(279,154)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ին	11,954	-	22,089

Եկամուտներին վերաբերող շնորհների 2023թ. տարեվերջի մնացորդը վերաբերում է «ԵՄ-ն հայկական համայնքներում էներգաարդյունավետության և վերականգնվող էներգիայի համար» ծրագրի միջոցներին, որը համաֆինանսավորվում է Եվրոպական միության (ԵՄ) և Գերմանիայի տնտեսական համագործակցության և զարգացման դաշնային նախարարության և իրականացվում՝ Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերության (ԳՄՀՀ/GIZ) կողմից:

Եկամուտներին վերաբերող շնորհների 2022թ. տարեկգրի մնացորդը վերաբերում է ԵՄ հանուն Հայաստանի կայուն էներգետիկայի (EU4ASEP) ծրագրի միջոցներին, իսկ 2022թ. տարեվերջին մնացորդ չկա:

Հաշվետու տարիների ընթացքում ստացված միջոցները բաղկացած են իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում ֆինանսավորվող գումարներից: Ֆինանսավորումը բաղկացած է հետևյալ աղբյուրներից.

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Արթիկի համայնք/ԵՄ ծրագրի համաֆինանսավորում	-	55,682	23,000
Գեղարքունիքի, Լոռու և Տավուշի համայնքներ/ԵՄ ծրագրի համաֆինանսավորում	11,954	-	-
Ընդամենը	11,954	55,682	23,000

10. Կարճաժամկետ վարկեր

Հազար դրամ	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Վարկային գծի մնացորդ՝ ՀՀ դրամով, 10.91% -ով	-	15,000	-
Վարկային գծի մնացորդ՝ ՀՀ դրամով, 11.91% -ով	7,257	-	-
Ընդամենը	7,257	15,000	-

11. Կապակցված կողմերից ստացված փոխառություններ

Սույն հոդվածում ներկայացված գումարները Հիմնադրամի գործադիր տնօրենից ստացված անտոկոս փոխառություններն են, որոնք տրամադրվել են հաշվետու տարիների ընթացքում Հիմնադրամի ընթացիկ ծախսերը հոգալու նպատակով և ենթակա են վերադարձման մեկ տարի ժամկետում (տես Ծան. 19):

12. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	2,406	1,197	1,991
Աշխատանքի վարձատրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	34,192	3,528	4,789
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	49	-	-
Ընդամենը	36,647	4,725	6,780

13. Ընթացիկ պահուստներ

Այս հոդվածում ներկայացված են աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները՝ տարեկան արձակուրդների տեսքով փոխհատուցելի բացակայությունների գծով: Պահուստավորումը կատարվում է

**«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

յուրաքանչյուր տարեվերջի դրությամբ՝ տարեսկզբի մնացորդի համեմատությամբ աճի կամ նվազման գումարով՝ ճշտելով անձնակազմի գծով ծախսումները: Ակնկալվում է, որ դրամական արտահոսքերը տեղի կունենան հաջորդ տարվա ընթացքում՝ հերթական ամենամյա արձակուրդներն օգտագործելիս: Զեղչման ազդեցությունը համարվել է ոչ էական, և պահուստը չափվել է գնահատված դրամական արտահոսքերի անվանական գումարով:

14. Շնորհներից եկամուտ

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից (տե՛ս ծանոթ. 8)	372	807	322
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից (տե՛ս ծանոթ. 9)	-	77,771	279,154
Ընդամենը	372	78,578	279,476

15. Ծառայությունների մատուցումից հասույթ

Ծառայությունների մատուցումից հասույթ հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացքում հիմնականում ստացվել է միջազգային կազմակերպությունների հետ կնքված պայմանագրերի հիման վրա և ներառում է.

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Էներգախնայողության նախագծերի իրականացում	10,608	8,250	10,786
Ուսումնասիրությունների և հրատարակչության իրականացում	74,717	7,747	-
Ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացների անցկացում	6,123	-	-
Ընդամենը	91,448	15,997	10,786

Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների և պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ.

Հազար դրամ	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքերում ներառված ստացվելիք գումարներ (Ծանոթ. 6)	1,487	-	7,179
Գնորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվ՝ դեբիտորական պարտքերում չներառված	-	-	-
Պայմանագրային պարտավորություններ	-	-	-

Կատարման ենթակա պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չափվում է գնորդների հետ պայմանագրերում նշված հատուցումների հիման վրա:

Վերը նշված բոլոր ուղղություններից հասույթը Հիմնադրամը ճանաչում է ժամանակի մի պահի, երբ գնորդին է փոխանցում ծառայության արդյունքը:

Հիմնադրամի սովորական գործունեության հասույթ բերող ուղղությունները, դրանց գծով կատարողական պարտականությունները և հասույթների ճանաչման պահերը նկարագրված են ստորև.

Հասույթ բերող գործունեության ուղղությունը	Կատարողական պարտականությունը (ԿՊ)	ԿՊ-ի բավարարման ուղղությամբ առաջընթացի չափման մեթոդը	Հասույթի ճանաչման պահը
Ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացների անցկացում	Էներգախնայողությանն առնչվող թեմաներով դասընթացների և զեկույցների անցկացում	Դասընթացի նախատեսված տևողության ընթացքում՝ ժամանակային համամասնությամբ	Ուսուցման ծրագրերը սովորաբար տևում են մի քանի օր, և հասույթը գործնականում ճանաչվում է դասընթացների ավարտին
Էներգախնայողության նախագծերի իրականացում	Պատվիրատուի համար պահանջված որակավորմամբ պրոֆեսիոնալ մասնագետների կողմից պայմանագրով սահմանված առաջադրանքների կատարում /տվյալ ծրագրի շրջանակներում/ և համապատասխան արդյունքների տրամադրում	Ըստ ծառայության մատուցման վրա ներդրված աշխատաժամանակի /աշխատանքային տաբելների հիման վրա/	Բավարարվում է ժամանակի ընթացքում և ճանաչվում է որոշակի ժամակա հատվածի, օրինակ՝ եռամսյակի վերջում, երբ ԿՊ-ն կատարված է
Ուսումնասիրությունների և հրատարակչության իրականացում	Պայմանագրով սահմանված արդյունքների տրամադրում՝ պայմանագրում նշված ժամանակացույցին և վճարումների աղյուսակին համաձայն	Բավարարվում է ժամանակի մի պահի, երբ արդյունքը փոխանցվում է գնորդին	Երբ ԿՊ-ն կատարված է

16. Շինարարական ծախսեր

Հիմնադրամը՝ «ԵՄ հանուն Հայաստանի կայուն էներգետիկայի (EU4ASEP)» ծրագրի շրջանակներում տեղադրում է արևային ֆոտո-վոլտային կայաններ Ապարան և Արթիկ համայնքներում: 2022թ. ընթացքում ծրագրի շրջանակներում կատարվել են 50,822 հազար դրամ շինարարական, նախագծման, տեխնիկական վերահսկողության և տեղադրման ծախսեր (2021թ.՝ 247,896 հազար դրամ): Կառուցվող կայանները Հիմնադրամը անհատույց հանձնել է վերոնշյալ համայնքներին 2023թ. ընթացքում, ուստի 2023թ. ընթացքում շինարարական ծախսեր այլևս չեն եղել:

17. Ենթադրամաշնորհային ծախսեր

Ենթադրամաշնորհային ծախսերը ներառում են Հայաստանի Համայնքների միություն ՀԿ-ի հետ կապված ծախսերը, որոնք կազմում են 1,709 հազար դրամ 2022թ. ընթացքում (2021թ.՝ 1,761 հազար դրամ): 2023թ. ընթացքում ենթադրամաշնորհային ծախսեր չեն եղել:

18. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	2,205	-	337
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (եկամուտ)՝ կապված ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և մարման հետ	(27)	(79)	-
Ընդամենը	2,178	(79)	337

Ընկերության կիրառվող հարկի դրույքը 2022 և 2023թթ. 18% է (2021թ.՝ 18%): Շահութահարկի կիրառվող դրույքի և փաստացի (արդյունքային) դրույքի համաձայնեցում.

«Հեներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ	2023թ.	%	2022թ.	%	2021թ.	%
Շահույթ նախքան հարկումը	12,162		180		(3,761)	
Շահութահարկ՝ ընթացիկ դրույքաչափով	2,189	18.0	32	18.0	(677)	18.0
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը	(160)	(1.3)	81	45.0	974	(25.9)
Այլ չնվազեցվող ծախսեր (չհարկվող եկամուտներ)՝ գուտ	149	1.2	(192)	(107.0)	40	(1.1)
	<u>2,178</u>	<u>17.9</u>	<u>(79)</u>	<u>(44.0)</u>	<u>337</u>	<u>(9.0)</u>

19. Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Հիմնադրամի կապակցված կողմերը ներառում են իր հիմնադրին և հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

19.1. Վերահսկողության փոխհարաբերություն

Հիմնադրամը որևէ կազմակերպության կողմից չի վերահսկվում: Հիմնադրամի ղեկավարման բարձրագույն մարմինը Հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի կազմը ներկայացված է Ծանոթ. 1-ում:

19.2. Ղեկավարության հատուցումները և այլ գործարքներ

Հիմնադրամի առանցքային անձնակազմի գծով հատուցումները հետևյալն են.

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճար	17,348	6,369	10,448

Հիմնադրամը հաշվետու տարիների ընթացքում գործադիր տնօրենից ստացել է անտոկոս փոխառություններ՝ մինչև 1 տարվա մարման ժամկետով.

Հազար դրամ	Գործարքի գումար 2023թ.	Գործարքի գումար 2022թ.	Գործարքի գումար 2021թ.	Չմարված մնացորդ 31.12.2023թ.	Չմարված մնացորդ 31.12.2022թ.	Չմարված մնացորդ 31.12.2021թ.
Հիմնադրամի գործադիր տնօրենի հետ՝						
Փոխառության ներգրավում (Ծանոթ. 11)	800	14,180	60	-	3,346	6,166
Փոխառության մարում (Ծանոթ. 11)	(4,146)	(17,000)	-	-	-	-

20. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ուղղությունները

20.1. Ընդհանուր ակնարկ

Հիմնադրամը ենթարկված է ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող հետևյալ ռիսկերին՝

- պարտքային ռիսկ
- իրացվելիության ռիսկ
- շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացվում է տեղեկատվություն՝ վերոնշյալ ռիսկերից յուրաքանչյուրին Հիմնադրամի ենթարկվածության մասին, այդ ռիսկերը չափելու և կառավարելու, ինչպես նաև կապիտալի կառավարման գծով Հիմնադրամի նպատակներն ու քաղաքականությունը: Հավելյալ թվային բացահայտումները ներառված են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տարբեր հատվածներում:

**«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Հիմնադրամի ուսկերի կառավարման ռազմավարության և ընթացակարգերի սահմանման ու վերահսկման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է ղեկավարությունը

Հիմնադրամը վերապատրաստումների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով ձգտում է ստեղծել կարգապահական և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որում բոլոր աշխատակիցները կհասկանան իրենց դերն ու պարտականությունները:

20.2. Պարտքային ուսկ

Պարտքային ուսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Հիմնադրամը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Հիմնադրամի պարտքային ուսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և դեբիտորական պարտքերը:

Ղեկավարության գնահատմամբ ծառայությունների մատուցումից ձևավորված դեբիտորական գումարները կհավաքագրվեն ամբողջությամբ: Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների մասով պարտքային ուսկը կառավարվում է բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Պարտքային ուսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ եղել է.

	Հաշվեկշռային արժեք		
	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթ. 6)	12,556	11,009	7,179
Դրամական միջոցներ (Ծանոթ. 7)	47,421	4,153	6,319
Ընդամենը	59,977	15,162	13,498

20.3. Իրացվելիության ուսկ

Իրացվելիության ուսկն այն ուսկն է, որ Հիմնադրամը դժվարություններ կունենա այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության կառավարման հետ կապված Հիմնադրամի մոտեցումն է՝ որքան հնարավոր է ունենալ բավարար իրացվելի միջոցներ իր ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին կատարելու համար՝ ինչպես նորմալ, այնպես էլ լարված պայմաններում՝ առանց իր համբավը ուսկի ենթարկելու և առանց անընդունելի վնասներ կրելու:

Հիմնադրամը կառավարում է իրացվելիության ուսկը՝ շարունակաբար մոնիթորինգի ենթարկելով կանխատեսված և փաստացի դրամական հոսքերը, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետներն իրար համապատասխանեցնելով:

20.4. Շուկայական ուսկ

Շուկայական ուսկն այն ուսկն է, որ շուկայական գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են արտարժույթի փոխարժեքները, տոկոսադրույքները, կազդեն Հիմնադրամի շահույթի կամ վնասի և ֆինանսական գործիքների արժեքների վրա: Շուկայական ուսկի կառավարման նպատակն է շուկայական ուսկին ենթարկվածությունը պահպանել ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ օպտիմալացնելով հատույցը:

ա) Արժույթային ուսկ

Հիմնադրամն իրականացնում է արտարժույթով արտահայտված գործարքներ, հետևաբար առաջացնում է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումներին ենթարկվածություններ: Արտարժույթային ուսկին ենթարկվածությունները Հիմնադրամը չի կառավարում:

Հիմնադրամի արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և դրամային պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ հետևյալն են.

«Էներգախնայողության աջակցման» Հիմնադրամ
2022 և 2023թթ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազար դրամ	31.12.2023թ.		31.12.2022թ.		31.12.2021թ.	
	EUR	USD	EUR	USD	EUR	USD
Ֆինանսական ակտիվ (պարտավորություն)						
Դրամական միջոցներ	12,142	20,137	-	-	-	-
Ծառայությունների մատուցումից դեբիտորական պարտքեր	-	1,487	-	-	-	-
Արտարժույթային զուտ ենթարկվածություն	12,142	21,624	-	-	-	-

Հաշվետու ամսաթվերի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանների ընթացքում միջին փոխարժեքները՝ հիմք ընդունելով յուրաքանչյուր օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակած միջին փոխարժեքները, ներկայացված են ստորև.

Դրամով	Միջին փոխարժեքներ		Հաշվետու ամսաթվի փոխարժեք	
	2023թ.	2022թ.	31.12.2023թ.	31.12.2022թ.
1 ԱՄՆ Դոլար	392.47	434.86	404.79	393.57
1 Եվրո	424.59	459.48	447.9	420.06

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է տարվա արդյունք ցուցանիշի զգայունությունը հաշվետու ամսաթվերի դրությամբ գործող արտարժույթի փոխարժեքների ուժեղացման դեպքում: Արտարժույթային փոխարժեքների թուլացումը կհանգեցնի հակառակ էֆեկտի:

Հազար դրամ	31.12.2023թ.		31.12.2022թ.	
	Ազդեցությունը		Ազդեցությունը	
	Տարվա արդյունքի վրա	Չուտ ակտիվների վրա	Տարվա արդյունքի վրա	Չուտ ակտիվների վրա
USD ուժեղացում 10%-ով	2,162	2,162	-	-
EUR ուժեղացում 10%-ով	1,214	1,214	-	-

բ) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդում են ուղղակիորեն փոխառությունների և փոխատվությունների վրա՝ փոփոխելով դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիք) կամ դրանց ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխական տոկոսադրույքով գործիք): Ղեկավարությունը չունի ֆորմալ քաղաքականություն՝ որոշելու, թե Հիմնադրամն ինչքանով պետք է ենթարկված լինի փոփոխական և ինչքանով ֆիքսված դրույքներին: Այնուամենայնիվ, նոր փոխառությունների ձեռքբերման կամ տրամադրման դեպքում ղեկավարությունն օգտագործում է իր դատողությունը, որպեսզի որոշի, թե մինչև մարումն ընկած ակնկալվող ժամկետում Հիմնադրամի համար որը կլինի առավել նպաստավոր՝ փոփոխական, թե ֆիքսված տոկոսադրույքը:

21. Պայմանական դեպքեր

21.1. Ապահովագրություն

Ապահովագրությունը ՀՀ-ում համեմատաբար նոր է և դեռ զարգացման փուլում է գտնվում, և ապահովագրության շատ ձևեր դեռ հասանելի չեն: Հիմնադրամն ամբողջովին ապահովագրված չէ իր գործունեության ընդհատման կամ էական կրճատման համար, երրորդ անձանց հանդեպ հնարավոր պարտավորությունների գծով՝ կապված հնարավոր միջադեպերի արդյունքում գույքային, բնապահպանական կամ առողջական վնասների հետ: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ապահովագրական պաշտպանություն ձեռք չի բերել, առկա է ռիսկ, որ որոշ ակտիվների վնասումը կամ պարտավորությունների առաջացումը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

